

Klar strategi for kystbeskyttelse mangler – Kystbeskyttelsesloven trænger til en hovedreparation

Kystdirektoratet og Hjørring Kommune har indtil videre besluttet at afvise såkaldt "hårde" eller "faste" kystbeskyttelsesmetoder på den nordjyske vestkyst fra Jammerbugten til Tannisbugt. Så er der kun sandfodring tilbage, selvom stormen "Egon" har anskueliggjort, at denne metode er virkningsløs. Men alle involverede tekniske specialister i Kystdirektoratet, Hjørring Kommune og Aalborg Universitet anbefaler fortsat sandfodring.

Redningshuset i Løkken blev delvist ødelagt grundet forstærket læsideerosion fra Løkken Mole, der er under renovering og udbygning. Dette projekt burde derfor have indbefattet nogle rimelige og nødvendige afværgeforanstaltninger på strækningen nord for molen. Men det må man ikke grundet forbuddet mod at tage hårde virkemidler i brug. Sommerhusejerne ved Nørlev strand havde foreslået selv at betale et kystbeskyttelsesprojekt. Men forslaget blev afvist, fordi det indeholdt hårde virkemidler (eller "fast kystsikring"), og det må man ikke. Som et resultat af denne afvisning bevirkede læsideerosion fra hofdeanlæggene ud for Skallerup Klit, at flere sommerhuse faldt i havet.

I sin foreliggende udgave er lov om kystbeskyttelse en såkaldt procedurelov, der bl.a. indeholder en række paragraffer om hvordan ministeren kan meddele påbud om at fjerne foranstaltninger, der er etableret uden forudgående skriftlig tilladelse. Det fremgår også af loven, at det er den konkrete kommunalbestyrelse der skal stå for sagsforløbet i en kystbeskyttelsessag. I dette forløb skal Kystdirektoratets udtalelse og tilladelse indhentes. Alt dette forekommer rimeligt nok. Men selvom lovens indledende paragraf angiver, at formålet med kystbeskyttelse bl.a. er at beskytte mennesker mod nedbrydning fra havet, så skal dette formål varetages af en række hensyn, herunder "naturens frie udfoldelse". Disse formuleringer i loven er så tilpas løse og tvetydige, at de giver grobund for vide fortolkninger, som fx at man skal "lade naturen råde" i alle tilfælde og dermed forbyde en effektiv kystsikring.

Det største savn ved den gældende lov er, den ikke formulerer en klar samlet strategi (eller strategier) for kystbeskyttelse i Danmark. Loven pålægger ikke myndighederne at gennemføre koordinerende indsatser og initiativer, med henblik på gennemførelse af kystsikringsløsninger for længere, sammenhængende kyststrækninger.

Angiver kystbeskyttelsesloven så et direkte forbud mod "hårde" metoder? Nej, forbuddet er en ren politisk beslutning. Derfor kunne man godt alligevel overveje at revidere loven, så den giver mere klare retningslinjer for de politiske beslutningstagere, og for de embedsmænd der skal varetage kystforvaltningen gennem Kystdirektoratet og Miljøministeriet (Kystdirektoratet blev – til manges forbløffelse - i februar 2014 pludselig overflyttet fra Transportministeriet til Miljøministeriet).

For yderligere at understrege den gældende fortolkning af kystbeskyttelsesloven, udgav Kystdirektoratet i 2011 en rapport: "Kystbeskyttelsesstrategi – en strategisk indsats for smukkere kyster". Denne titel lyder sympatisk, men rapporten fremhæver i sin hensigtserklæring at "Det er ... som hovedregel ikke hensigten, at åben landbrugsjord, skove eller ubebyggede grunde skal beskyttes mod havets nedbrydning". Dermed spændes der effektivt ben for at gennemføre hensigtsmæssige og effektive løsninger for samlede kyststrækninger.

Hjørring Kommune har i sin kystpolitik yderligere skærpet denne fortolkning ved at understrege, at der kun gennemføres hvad der er nødvendigt af hensyn til beskyttelse af kystfremspringet ved Lønstrup by. I et indlæg i Nordjyske Stiftstidende den 27. januar 2015 skriver Jørgen Bing (medlem af teknik- og miljøudvalget i Hjørring Kommune, og tidligere udvalgsformand), at loven "siger klart, at kystsikring (i det omfang den tillades) altid er lodsejers eget (økonomiske) ansvar – og en permanent kystsikringsordning langs kommunens kyster ville være langt udover kommunekassens formåen". At økonomien ifølge lovens ordlyd helt er lodsejernes eget ansvar har han ikke ret i, men han er inde på en anden svaghed ved loven, nemlig dens manglende påpegnings af realistiske og alternative finansieringsformer.

En samlet kystsikringsløsning skal selvfølgelig være samfundsøkonomisk gunstig og rentabel. Heldigvis er store dele af vestkysten friholdt for sommerhuse og anden bebyggelse. Men det har så som konsekvens at der ikke kan kystsikres! Kystsikringsløsninger skal selvfølgelig være både teknisk effektive og økonomisk realistiske, samt være tilpasset landskab og miljø. Det betyder, at udover sommerhusejerne, må lodsejere og virksomheder, landbrug og bysamfund, der får gavn af kystsikringen, bidrage på rimelig vis. Hertil kommer private fonde (hvor der er tale om fredede naturområder som fx ved Rubjerg Knude), ligesom stat og kommune bør spytte i kassen, hvor det drejer sig om overordnede interesser for hele landsdelen. Men det vil ikke kræve uoverskuelige omkostninger i forhold til de langsigtede og negative samfundsøkonomiske virkninger af fortsat at lade stå til.

Men Kystdirektoratet ønsker for tiden ikke at lave nogle overordnede analyser og modelforsøg, med det sigte at udvikle hensigtsmæssige løsninger, selvom kystbeskyttelsesloven ikke forbyder det. I stedet for benyttes den uheldige udformning af kystsikringsanlæggene mellem Lønstrup og Skallerup Klit som et argument for ikke at lave yderligere kystsikring. Hertil kommer at sagerne om Poul Jakobsens trykudligningsrør udnyttes i et forsøg på at latterliggøre realistiske kystsikringsforsøg, selvom det ikke er endegyldigt bevist, at dræning af forstranden i alle tilfælde vil være virkningsløs.

Jørgen Kristiansen
Julius Posselts Vej 13, 4.1
9400 Nørresundby
jorgenkr@yahoo.dk